

О. І. Білик

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

канд. філол. наук

Реалізація темпоральних концептів у промові-згоді балотуватися

Дослідження дискурсу як феномену, що відображає процес соціальної взаємодії людей, потребує вивчення жанрових форм, які його реалізують, бо нехтування особливостями жанрів мови у будь-якій галузі лінгвістичного дослідження, на думку М.М. Бахтіна, призводить до формалізму й надмірної абстрактності, а також послаблює зв'язок мови з життям [1].

Незважаючи на те, що жанрова система передвиборчого дискурсу є динамічною, рухливою структурою, що характеризується різноманітністю жанрових форм, набір тем, які обговорюються під час виборів, залишається досить обмеженим: усі теми пов'язані з діяльністю кандидатів і їхніх партій. З огляду на це В. Бенуа ділить політичний дискурс кандидатів на такий, що стосується минулих вчинків, планів на майбутнє і загальних цілей [3: 25], висвітлення яких можливе за допомогою об'єктивації темпоральних концептів.

Кожний із жанрів передвиборчого дискурсу відрізняється форматом і змістом виступу. Якщо у промові-згоді балотуватися, коментарі поточних подій і публічних виступах один мовець – кандидат у президенти, який говорить за підготовленим сценарієм, то формат інтерв'ю і дебатів передбачає кількох активних учасників, що, відповідно, впливає і на зміст дискурсу. Тому, на нашу думку, актуальним є дослідження співвідношення об'єктивації темпоральних концептів із жанровою ознакою дискурсу.

Одним з обов'язкових елементів передвиборчої кампанії у США є виголошення кандидатами у президенти промови-згоди балотуватися на національному з'їзді їхньої партії. Ця подія стає початком загальних виборів, у яких беруть участь уже тільки два кандидати. Для промови-згоди найбільш

характерними є інспіративна, декларативна і перформативна функції. Якщо інспіративна функція націлена на прославлення традиційних цінностей і на те, щоб надихнути націю на великі справи, то перформативна і декларативна функції зосереджені на особистості кандидата як можливого лідера країни і на його принципах правління [2: 334-340].

Формат і функції виступу зумовлюють активне використання стратегії позитивної самопрезентації: промови кандидатів мають мету запевнити адресата у перевазі власної політичної платформи. Успіх виборів великою мірою залежить від думки електорату, яка формується на основі того, чи відповідає програма кандидата сподіванням і очікуванням виборців. Відповідно, серед темпоральних концептів у офіційних заявах про згоду балотуватися на посаду президента найчастіше об'єктивується концепт FUTURE, оскільки політики задля завоювання більшості голосів зосереджують увагу на тому, чого вони бажають досягти за час свого перебування при владі, яким повинне чи не повинне бути майбутнє і що вони зроблять для того, щоб втілити у життя свої плани.

Проведений аналіз показав, що майбутнє, його цінності, атрибути є невід'ємним складником промов-згод балотуватися усіх кандидатів у президенти США:

*And that's just what I intend to do: stand on your side and **fight for your future** (John McCain. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Saint Paul. September 4, 2008);*

*And for the sake of our economy, our security, and **the future** of our planet, I will set a clear goal as President: in ten years, we will finally end our dependence on oil from the Middle East (Barack Obama. Address Accepting the Presidential Nomination at the Democratic National Convention in Denver: "The American Promise". August 28, 2008);*

*We Americans have always felt a special kinship with **the future** (Mitt Romney. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Tampa, Florida. August 30, 2012).*

Ще одним невід'ємним складником промов кандидатів у президенти на національному з'їзді партії є висвітлення планів щодо подальшого розвитку країни, що зумовлює об'єктивацію концепту FUTURE:

*I am running for president to **help create a better future**. A future where everyone who wants a job can find one. Where no senior fears for the security of their retirement. It has 5 steps. First, ... (Mitt Romney. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Tampa, Florida. August 30, 2012).*

Окрім того, об'єктивація концепту FUTURE виконує у промовах інспіративну функцію:

*I'm going to fight for my cause every day as your President. I'm going to fight to make sure every American has every reason to thank God, as I thank Him. ...**Fight with me. Fight for what's right for our country. Fight for the ideals and character of a free people. Fight for our children's future** (John McCain. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Saint Paul. September 4, 2008).*

Декларація основних політичних принципів кандидатів неможлива без звернення до проблем сьогодення. Концепт PRESENT у промовах-згодах балотуватися відображає сучасний стан країни. Переважно акцент робиться на тих проблемах, які потребують негайного вирішення:

***These are tough times** for many of you. You're worried about keeping your job or finding a new one, and are struggling to put food on the table and stay in your home (John McCain. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Saint Paul. September 4, 2008);*

***Now is the time to help families with paid sick days and better family leave ... Now is the time to change our bankruptcy laws** (Barack Obama. Remarks Accepting the Presidential Nomination at the Democratic National Convention in Charlotte, North Carolina. September 6, 2012).*

У промові-згоді балотуватися деякі політики порушують ще одну тему – особисте життя кандидата. Приміром, Міт Ромні і Джон Маккейн говорять про своє минуле, батьків, про свої професійні досягнення, що об'єктивує концепт PAST:

***I was born in the middle of the century in the middle of the country, a classic baby boomer. It was a time when Americans were returning from war and eager to work. To be an American was to assume that all things were possible** (Mitt*

Romney. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Tampa, Florida. August 30, 2012).

When I was five years old, a car pulled up in front of our house. A Navy officer rolled down the window, and shouted at my father that the Japanese had bombed Pearl Harbor. I rarely saw my father again for four years. My grandfather came home from that same war exhausted from the burdens he had borne, and died the next day. In Vietnam, where I formed the closest friendships of my life, some of those friends never came home with me. I hate war. It is terrible beyond imagination (John McCain. Address Accepting the Presidential Nomination at the Republican National Convention in Saint Paul. September 4, 2008).

Проте минуле найчастіше має темпоральний план “далеке”, який пов’язаний із досягненнями американського суспільства, особистим життям політика, а також вживається в бінарній опозиції “минуле :: майбутнє” як допоміжний засіб об’єктивації концепту FUTURE. Стратегія самопрезентації як основа промов-згод балотуватися стає причиною спорадичної об’єктивації концепту PAST, що здебільшого спрямована на дискредитацію політичних сил.

Аналіз передвиборчого дискурсу показав залежність об’єктивації концептів PAST, PRESENT, FUTURE від жанрової ознаки дискурсу. Промови-згоди балотуватися характеризуються високим ступенем об’єктивації концепту FUTURE як способу надихнути націю на великі справи, зосередити увагу виборців на особистості кандидата, що є можливим лідером країни, і на його принципах управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахтин М.М. Проблема речевых жанров / М.М. Бахтин – М. : Русские словари, 1996. – Т. 5. – С. 159-206.
2. Шейгал Е.И. Семиотика политического дискурса: дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.01, 10.02.19 / Елена Иосифовна Шейгал. – Волгоград, 2000. – 440 с.
3. Campaign 2000: A Functional Analysis of Presidential Campaign Discourse / [William L. Benoit, John P. McHale, Glenn J. Hansen et al.]. – Rowman & Littlefield Publishers, Inc., 2003. – 286 p.